

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В статті досліджено сутність економічної безпеки і розглянуто фінансову безпеку підприємства як найбільш вагому функціональну складову його економічної безпеки. Доведено необхідність її вивчення як передумови підвищення результативності діяльності підприємства та його конкурентоспроможності. Визначено ключові напрями її дослідження, що характерні сучасній науковій думці щодо формування змісту поняття «фінансова безпека». Доведено необхідність її дослідження та виділено орієнтири її оцінки на перспективу.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, фінансова безпека, функціональні складові економічної безпеки, фінансовий стан, фінансові ресурси, корпоративні ресурси.

KEY ASPECTS OF CONTEMPORARY RESEARCH FINANCIAL OF BUSINESS ENTITIES

The nature of economic safety and company financial safety is investigated and considered as the most significant functional component of its economic safety in this article. The necessity of studying it as a prerequisite for improving the performance of the company and competitiveness is proved. The key areas of research that are characteristic of modern scientific thought on the formation of what constitutes "financial security" are defined. The necessity of research is proved and selected targets evaluation for the future.

Keywords: economic safety, financial safety, functional components of economic safety, financial position, financial resources, corporate resources.

Вступ

За умов мінливої ситуації в економіці країни, де більшістю переважають негативні тенденції, що ускладнюють трансформаційні процеси, які спрямовані в першу чергу на підвищення економічної безпеки, яка є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності економіки країни, галузей її промисловості та окремих підприємств.

Ринкові відносини, що формуються в економіці останнім часом висунули питання економічної безпеки на одне із перших місць. Необхідність підвищення економічної безпеки, що обумовлює результативність діяльності підприємств диктують такі умови господарювання, що на пряму пов'язані та безпосередньо впливають на конкурентоспроможність підприємств. Задовільний рівень економічної безпеки є гарантією динамічного розвитку підприємства, запорукою його стабільного функціонування та ефективного використання фінансово-виробничих ресурсів. Крім того ефективність використання фінансово-виробничих ресурсів безпосередньо впливає на рівень економічної безпеки підприємств. Актуальність визначеного питання, його значущість за сучасних умов господарювання підкреслюють доцільність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дав змогу зауважити, що всі науковці, без виключення, які займаються питаннями економічної безпеки першою й найбільш важливою функціональною її складовою вважають фінансову безпеку. Дослідженнями поняття «фінансова безпека» займається досить значна частина науковців. Основними з них є такі: Арефєва О.В., Бланк І.О., Бокій В.І., Ващенко Н.В., Глушенко С.В., Гетьман О.О., Донець Л.І., Кракос Ю.Б., Загородний А.Г., Загорна Т.О., Кузенко Т.Б., Покропивний С.Ф., Петрович Й.М., Попович П., Серик Н.І., Ситник С.Й., Шаповал В.М., Шваб Л.І., Шнирко О.С., Фокіна Н.П., Яременко О.Ф. та ін. Кожен з них, при тому, вивчає найбільш вагомі аспекти її оцінки, що базуються на провідній ідеї дослідження та науковій думці, що її представляє. Бачення фінансової безпеки за сучасних умов господарювання представляється всебічним та різноплановим. Дослідження в контексті фінансового стану підприємства та ефективності його діяльності є найбільш поширені. Розбіжності в теоретичних та концептуальних підходах до поняття фінансова безпека підприємства висувують ряд проблем та дискусійних питань, що і обумовили мету даної статті.

Метою статті є дослідження існуючих теоретичних підходів до поняття фінансова безпека підприємства, їх групування та обґрунтування орієнтирів її оцінки на перспективу.

Мета статті досягається шляхом виконання таких завдань:

- дослідження фінансової безпеки підприємства як функціональної складової його економічної безпеки;
- визначення найбільш вагомих сучасних напрямів оцінки фінансової безпеки підприємства та обґрунтування її ознак та орієнтирів її оцінки на перспективу.

Експериментальна частина

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку економіки поняття безпеки стає особливо актуальним. Саме від стану економічної безпеки підприємства залежить рівень його конкурентоспроможності і навпаки рівень конкурентоспроможності значною мірою залежить від стану економічної безпеки суб'єкта господарювання. Визначення економічної суті поняття економічної безпеки підприємства дає змогу зауважити про різнобічність та різноплановість підходів до її розуміння, які саме і обумовлюють кількість функціональних складових економічної безпеки та їх сутність. Опрацювання економічної літератури та її узагальнення [16, с.67–77] дали змогу виділити основні визначення економічної безпеки, що представлені нами у табл.1.

Таблиця 1

Теоретичні підходи до визначення сутності поняття «економічна безпека» підприємства

Автори	Сутність поняття
Покропивний С.Ф.	стан корпоративних ресурсів (ресурсів капіталу, персоналу, інформації і технології, техніки та устаткування, прав) і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільше ефективне їхнє використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім та зовнішнім негативним впливам (загрозам)
Шваб Л.І. Кракос Ю.Б., Серик Н.И. Глушенко С.В., Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Семенів О.М	це захищеність його діяльності від негативного впливу зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути виниклі загрози або пристосуватись до наявних умов, що негативно впливають на його діяльність
Попович П.	це комплексна система забезпечення та захисту економічних інтересів організації від зовнішніх та внутрішніх загроз
Яременко О.Ф.	захищеність фінансового, інтелектуального, кадрового, технологічного, інформаційного, інтерфейсного, ринкового, правового та екологічного ресурсного потенціалу підприємства від прямих та опосередкованих економічних загроз та небезпек та здатність відновлюватись та розвиватись
Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М.	це такий стан, за яким нейтралізуються або зменшуються загрози інтересам та самому існуванню підприємства
Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устенко О.А., Юрій С.І.	це стан нормальної і рентабельної діяльності підприємств різних видів та комплекс умов і заходів, що забезпечують її
Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В.	стан захищеності його життєво важливих інтересів від нечесної конкуренції, некомпетентних рішень, недосконалих законів, а також здатність протистояти цим загрозам і реалізувати мету своєї діяльності
Донець Л.І., Ващенко Н.В.	стан ефективного використання ресурсів, що забезпечує стабільне функціонування та сталий розвиток у майбутньому
Ковальчук І.В.	це стан рівноваги підприємства, за якого воно стабільно функціонує і здійснює господарську діяльність
Камлик М.І.	стан розвитку господарюючого суб'єкта, який характеризується, ефективністю нейтралізації негативних факторів та протидії їх впливу на всіх стадіях його діяльності

Важливо відзначити, що окремі науковці, що займаються питаннями оцінки конкурентоспроможності підприємства, О.А. Панасюк, Л.В. Тарасьєва наголошують, що економічна безпека підприємства складається з декількох функціональних складових, при чому однією із найбільш вирішальних є конкурентоспроможність і конкурентоусталеність підприємства. Р.А. Фатхутдінов, підкреслює, що за умов ринкових відносин конкурентоспроможність підприємства є головним фактором успіху в бізнесі і забезпеченні економічної безпеки [16, с.71].

За сучасних умов є доцільним вивчити погляди науковців, що займаються проблемами економічної безпеки підприємства та окреслити їх розуміння значення економічної безпеки в контексті конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Автори відзначають, що загроза економічній безпеці може виявлятися у вигляді втрати рівня його конкурентного статусу. Економічна безпека підприємства є універсальною категорією, яка віддзеркалює захищеність його діяльності від негативних впливів зовнішнього і внутрішнього середовища, а також спонукає менеджмент швидко реагувати і усувати різноваріантні загрози, які можуть вплинути на конкурентоспроможність і економічну стабільність підприємства та забезпечити її. Науковці вважають, що економічна безпека підприємства є складовим елементом в структурі конкурентоспроможності підприємства. Дослідники стверджують, що економічна безпека підприємства покликана виконувати ряд функцій, основні з яких: прогнозування, оцінка фінансового ризику, виявлення загроз, збереження конкурентних переваг та ін. [16, с.72].

Розгалуженість підходів до економічної безпеки підприємства обумовлює різноманітність її функціональних складових. На сучасному етапі розвитку наукової думки існує декілька спрямувань щодо оцінки економічної безпеки підприємства за якими кількість функціональних складових коливається в межах 4–11 [16, с.73]. Доцільно наголосити, що всі без виключення науковці вважають фінансову безпеку підприємства однією із найбільш вагомих функціональних складових. Важливо відзначити, що саме

фінансова безпека виступає гарантом ефективності діяльності підприємств, оскільки тісно пов'язана з потенціалом підприємства, його активами та джерелами їх формування.

Дослідження сучасних поглядів на сутність фінансової безпеки підприємства дали змогу виділити два провідні напрями, а саме дослідження фінансової безпеки підприємства в контексті його фінансового стану та в контексті ефективності використання фінансово-виробничих ресурсів. Розглянемо провідні визначення економічної безпеки підприємства в контексті його фінансового стану, що представлені у табл.2.

Таблиця 2

Визначення фінансової безпеки, що базуються на фінансовому стані підприємства

Автори, джерело	Визначення фінансової безпеки	Орієнтири на перспективу
І. О. Бланк [1, с.372]	це кількісно і якісно детермінований рівень фінансового стану підприємства, який забезпечує стабільну захищеність його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних і потенціальних загроз внутрішнього і зовнішнього характеру, параметри якого визначаються на основі фінансової філософії і створюють необхідні передумови для фінансової підтримки його стійкого зростання в поточному і перспективному періоді	– стан захищеності від реальних і потенційних загроз; – підтримка зростання в поточному і перспективному періоді;
Л. Т. Шваб [1, с.372]	застосування принципу дотримання критичних строків кредитування; створення інформаційного центру з дебіторської та кредиторської заборгованості	– підтримка фінансового стану підприємства
В. В. Каркавчук [1, с.372]	така динамічна ознака фінансового стану підприємства, яка відображає його стійкість від внутрішніх та зовнішніх загроз, здатність до сталого і збалансованого розвитку та захисту фінансових інтересів	– стійкість фінансового стану від внутрішніх і зовнішніх загроз – захист фінансових інтересів
Л. Ортинський, І.С. Керницький, К. С. Горячева [1, с.372]	це такий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій послуг, котрі використовуються підприємством, по друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, по третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів, по-четверте, забезпечувати розвиток цієї фінансової системи	- фінансовий стан підприємства, який характеризується збалансованістю фінансових інструментів; - реалізація фінансових інтересів та розвиток фінансової системи
Р. С. Папехін [4, с.114]	здатність протистояти існуючим і виникаючим небезпекам і загрозам, що прагнуть завдати фінансової шкоди	– стан захищеності від реальних і потенційних загроз
О. В. Приказюк [5, с.10]	фінансовий стан, який характеризується стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатністю забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів та сталий розвиток всієї фінансової системи	– стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз
Ж.В. Кудрицька [6]	збалансований стан елементів підприємства та його підсистем як окремої економічної системи що можуть бути виражені кількісними чи якісними показниками та характеризується стійкістю до негативних впливів внутрішнього та зовнішнього середовища та здатністю забезпечити її ефективне функціонування, стабільність розвитку та економічного зростання в довгостроковому періоді	– стійкість до негативних впливів внутрішнього та зовнішнього середовища
О.В. Черниш, І.О. Тарасенко [7, с.119]	це основна складова економічної безпеки підприємства, яка дозволяє забезпечити його фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність; допомагає визначити внутрішні та зовнішні небезпеки і загрози діяльності підприємства та подолати їх; має кількісно-якісне вираження та дозволяє самостійно обрати та впроваджувати фінансову стратегію	– фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність; – розробка та впровадження фінансової стратегії
С.В. Кульпінський [8, с.12]	цілеспрямований комплекс заходів фінансової політики з метою досягнення стабільності фінансової системи та створення сприятливого інвестиційного клімату	– стабільність фінансової безпеки
О.І. Барановський [8, с.12].	ступінь захищеності фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин; рівень забезпеченості громадянина, домашнього господарства, груп громадян, підприємства, організації, регіону, галузі, сектора економіки, ринку, держави, суспільства, міждержавних утворень, міжнародного співтовариства фінансових ресурсів, достатніх для задоволення їх потреб і виконання існуючих зобов'язань; стан фінансових потоків в економіці, що характеризується збалансованістю і наявністю апробованих механізмів регулювання та саморегулювання	– захищеності фінансових інтересів; – збалансованість та розробка апробованих механізмів регулювання й саморегулювання

Фінансова безпека є універсальною категорією яка спрямована на стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів та сталий розвиток всієї фінансової системи. Зміст цього поняття містить у собі систему засобів, які забезпечують конкурентоспроможність і фінансову стабільність підприємства, його ліквідність та платоспроможність. В

цілому фінансова безпека спрямована на розробку та впровадження фінансової стратегії, що забезпечить ефективне функціонування, стабільність розвитку та економічного зростання підприємства в довгостроковому періоді.

Незважаючи на різнобарвність визначень, більшість авторів, вбачають в основі фінансової безпеки фінансову стійкість підприємства. Деякі науковці з вищезазначених пропонують вдосконалення фінансової стратегії, впровадження аналізу ліквідності та платоспроможності, що спрямовані на реалізацію фінансових інтересів суб'єкта господарювання, покращення його фінансового стану.

Таблиця 3

Визначення фінансової безпеки, що базується на ефективності використання ресурсів підприємства

Автори, джерело	Визначення фінансової безпеки	Орієнтири на перспективу
С.Ф. Покропивний [1, с.372]	складова економічної безпеки, яка полягає у найбільш ефективному використанні корпоративних ресурсів.	1.ефективність використання ресурсів
О.І. Судакова [3, с.140]	важлива складова частина економічної безпеки підприємства, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансів підприємства, яка відображається через систему критеріїв і показників його стану, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових резервів, фінансову стабільність, ступінь захищеності фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин.	– конкурентоспроможність фінансів; – збалансованість фінансів, ліквідність активів
О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко, Л.І. Донець [2, с.101]	стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів, виражений у найкращих значеннях фінансових показників прибутковості і рентабельності бізнесу, якості управління та використання основних і оборотних коштів, структури його капіталу, норми виплати за цінними паперами, а також курсової вартості його цінних паперів як систематичного індикатора поточного фінансово-господарського становища і перспектив її технологічного та фінансового розвитку.	– ефективне використання ресурсів
В.Т. Шлемко, І.Ф. Бінько [10]	захищеність фінансових інтересів суб'єктів господарювання на усіх рівнях фінансових відносин; забезпеченість домашніх господарств, підприємств, організацій і установ, регіонів, галузей, секторів економіки держави фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення їх потреб і виконання відповідних зобов'язань	– захищеність фінансових інтересів на усіх фінансових рівнях господарювання.
Н.Й. Реверчук [9]	захист від можливих втрат і попередження банкрутства підприємства, досягнення найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів.	– ефективне використання ресурсів.
Ю.Г. Кім [9]	стан фінансових ресурсів, за яких забезпечується ефективна (прибуткова) діяльність підприємства, захист його фінансових інтересів та здатність зберігати свою ліквідність, платоспроможність і фінансові можливості під впливом різного роду небезпек і загроз.	– ефективне використання фінансових ресурсів; – збереження ліквідності та платоспроможності.
О.Л. Пластун [9]	здатність суб'єкта підприємництва здійснювати свою фінансову діяльність ефективно і стабільно шляхом оптимізації використання фінансових ресурсів, забезпечення їх належного рівня та мінімізації впливу ризиків внутрішнього і зовнішнього середовища.	– ефективне використання фінансових ресурсів; – мінімізація впливу ризиків.
І.І. Біломістна, В.Є. Хоречко [11, с.306]	стан найбільш ефективного використання фінансових ресурсів для реалізації та захищеності фінансових інтересів підприємства в поточному й перспективному періоді	– ефективне використання фінансових ресурсів

Автори представлені у табл. 3 фінансову безпеку підприємства розглядають через призму ефективності використання ресурсів. Ефективне використання ресурсів підприємства, на їх думку, забезпечить в першу чергу збалансованість фінансів, ліквідність активів та відповідну позитивну динаміку показників прибутковості і рентабельності бізнесу. Саме ефективне використання ресурсів підприємства забезпечить мінімізацію рівня витрат на одну гривню обсягу випуску продукції, що буде сприяти підвищенню рівня прибутку як за окремими виробами, так і в цілому по підприємству.

Крім того стан використання ресурсів підприємства, рівень їх ефективності, створить умови для підтримки фінансової стійкості що буде спрямовано на технологічний та фінансовий розвиток, захищеність фінансових інтересів, ефективність та конкурентоспроможність фінансів підприємства, фінансову стабільність тощо.

Висновки

Отже, за результатами узагальнення теоретичних основ суті поняття "фінансова безпека підприємства", доцільно відзначити, що зазначене поняття це є комплексний результат, що відображається в першу чергу на активах підприємства, джерелах їх формування, потенціалі підприємства та ін. Саме стан активів і пасивів суб'єкта господарювання, їх динаміка дадуть змогу забезпечувати фінансову стабільність підприємства, його ліквідність та платоспроможність, ділову активність.

За умов господарювання, що склалися є доцільним вивчати фінансову безпеку підприємства як комплексну характеристику через результативно-ресурсний аспект, оскільки саме ефективність використання ресурсів формує результативність діяльності підприємства, його фінансовий стан. Основними напрямками подальших досліджень можуть бути такі: ефективність використання ресурсів, ділова активність підприємства, прибутковості та рентабельності діяльності суб'єкта господарювання та ін.

Комплексний підхід до оцінки фінансової безпеки підприємства дасть змогу оцінити результативність, ефективність його функціонування, обумовити рівень його конкурентоспроможності та економічної безпеки за умов загострення конкурентної боротьби.

Література

1. Яришко О. Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємства / О. Яришко, Є. Ткаченко, В. Березін // Економічний аналіз. – 2011. – № 9. – Ч. 3 – С.371–374.
2. Ареф'єва О.В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко // Актуальні проблеми економіки : 2009. – № 1. – С. 98–103.
3. Судакова О.І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О.І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С.140–148.
4. Трескунов О.Б. Теоретичні аспекти фінансової безпеки промислових підприємств / О.Б. Трескунов // Проблемы материальной культуры ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ. – С.111–116.
5. Приказюк О.В. Прибуток у формуванні фінансової безпеки аграрного підприємства : автореф дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук / О.В. Приказюк. – К. : Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2009. – 20 с.
6. Кудрицька Ж.В. Система управління фінансовою безпекою / Ж.В. Кудрицька. – Електронне наукове видання «Ефективна економіка» 2012.
7. Черниш О.В. Фінансова безпека підприємства в умовах кризового середовища / О.В. Черниш, І.О. Тарасенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 3. – Т. 2. – С. 117–119.
8. Єпіфанов А.О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : [монографія] / Єпіфанов А.О. – К. : Суми 2009 ДВНЗ УАБС НБУ – 295с.
9. Коваль Л.П. Фінансова стійкість у забезпеченні фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Коваль Л.П. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2012/Economics/10_101105.doc.htm
10. Кубах Т.Г. Сутність фінансової безпеки як складового елементу економічної безпеки держави [Електронний ресурс] / Т.Г. Кубах Режим доступу : http://www.academy.sumy.ua/images/stories/docs/K_F/Kubakh_1.pdf
11. Біломістна І.І. Механізм забезпечення фінансової безпеки промислових підприємств / І.І. Біломістна, В.С. Хоречко. – Інноваційна економіка. – 2012 – С. 305–307.
12. Куцик В. І. Фінансова безпека підприємства як самостійний об'єкт управління: проблеми забезпечення / В.І. Куцик, А.І. Бартиш. – Збірник науково-технічних праць – С. 250–255.
13. Штембуляк Д.О. Фінансова безпека як основний інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства / Д.О. Штембуляк // Вісник ХНУ. Економічні науки. – 2012. – № 6. – С.157–160.
14. Пономаренко О.Е. Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємств / О.Е. Пономаренко // Економіка підприємства та управління виробництвом – С. 77–80.
15. Журавка О.С. Теоретичні аспекти формування системи фінансової безпеки підприємства / О.С. Журавка, Є.К. Бондаренко. – Фінансово-кредитна політика – С. 234–236.
16. Рзаєв Г.І. Оцінка конкурентоспроможності підприємства в контексті його економічної безпеки / Г.І. Рзаєв // Зб. наук.праць II-ї Міжн. наук-практ. конф. «Перспективи та пріоритети розвитку економіки України та її регіонів». – Луцьк, 2010. – С. 67–77.

References

1. Yaryshko O. Teoretychni aspekty finansovoyi bezpeky pidpryyemstva / O. Yaryshko, Ye Tkachenko, V. Berezin //Ekonomichnyy analiz. – 2011. - №9 Ch3 – S.371-374
2. Aref'yeva O. V. Ekonomichni osnovy formuvannya finansovoyi skladovoyi ekonomichnoyi bezpeky [Tekst] / O. V. Aref'yeva, T. B. Kuzenko // Aktual'ni problemy ekonomiky : 2009. - №1 – S. 98-103.
3. Sudakova O. I. Stratehichne upravlinnya finansovoyu bezpekoyu pidpryyemstva [Tekst] O. I. Sudakova // Ekonomichnyy prostir. – 2008. - №9.-S.140-148.
4. Treskunov O. B. Teoretychni aspekty finansovoyi bezpeky promyslovykh pidpryyemstv / O.B. Treskunov // Problemy materialnoy kultury EKONOMYCHUSKYE NAUKY. – S.111-116
5. Prikazyuk, O. V. Prybutok u formuvanni finansovoyi bezpeky ahrranoho pidpryyemstva avtoreferat dysertatsiyi na zdobuttya naukovooho stupenya kandydata ekonomichnykh nauk /O. V. Prikazyuk . – K.: Kyyviv'skyy natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka, 2009. □ 20 s.
6. Kudryts'ka Zh. V. Systema upravlinnya finansovoyu bezpekoyu/ Zh. V. Kudryts'ka Elektronne naukove vydannya «Efektyvna ekonomika» 2012
7. Chernysh O. V. Finansova bezpeka pidpryyemstva v umovakh kryzovoho seredovishcha / O. V. Chernysh, I. O. Tarasenko // Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu 2009, №3, T2 S.

8. Yepifanov A. O. Finansova bezpeka pidpryyemstv i bankiv's'kykh ustanov: monohrafiya. – K. Sumy 2009 DVNZ UABS NBU – 295s.
9. Koval' L. P. Finansova stiykist' u zabezpechenni finansovoyi bezpeky pidpryyemstva [Elektronnyy resurs] // L. P. Koval' Rezhym dostupu http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2012/Economics/10_101105.doc.htm
10. Kubakh T. H. Sutnist' finansovoyi bezpeky yak skladovoho elementu ekonomichnoyi bezpeky derzhavy [Elektronnyy resurs] // T.H. Kubakh Rezhym dostupu http://www.academy.sumy.ua/images/stories/docs/K_F/Kubakh_1.pdf
11. Bil'mistina I. I Mekhanizm zabezpechennya finansovoyi bezpeky promyslovykh pidpryyemstv / I. I. Bilomistina, V. Ye. Khorechko – Innovatsiyina ekonomika 2012 – S.305-307.
12. Kutsyk V. I. Finansova bezpeka pidpryyemstva yak samostiyunny ob'yekt upravlinnya: problemy zabezpechennya / V. I. Kutsyk, A. I. Bartysh – Zbirnyk naukovykh i tekhnichnykh prats' – S. 250-255
13. Shtembulyak D. O. Finansova bezpeka yak osnovnyy instrument zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva / D. O. Shtembulyak // Visnyk KhNU. Ekonomichni nauky – 2012 - №6 – S.157-160.
14. Ponomarenko O. E. Teoretychni aspekty finansovoyi bezpeky pidpryyemstv / O. E. Ponomarenko // Ekonomika pidpryyemstva ta upravlinnya vyrobnytstvom – S.77-80.
15. Zhuravka O. S. Teoretychni aspekty formuvannya systemy finansovoyi bezpeky pidpryyemstva / O. S. Zhuravka, Ye. K. Bondarenko – Finansovo-kredytna polityka – S. 234-236.
16. Rzayev H.I. Otsinka konkurentospromozhnosti pidpryyemstva v konteksti yoho ekonomichnoyi bezpeky / H.I. Rzayev // Zb. nauk.prats' II-yi Mizhn. nauk-prakt. konf. «Perspektyvy ta pryorityety rozvytku ekonomiky Ukrainy ta yiyi rehioniv», m.Luts'k, 7-8 zhovtnya 2010r. – S.67-77.

Надійшла 07.02.2012; рецензент: д. е. н.

УДК 334.021

В. В. ПАВЛЮВ

Київський національний університет технологій і дизайну

ЗАСТОСУВАННЯ КРЕАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В статті досліджено стан та передумови застосування креативних технологій в процесі стратегічного управління підприємствами легкої промисловості, сформувано рекомендації щодо їх використання в практиці підприємств. Аналіз використання креативних технологій в діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості здійснено за двома напрямками: характеристика діючої системи креативного менеджменту та пріоритетів розвитку креативного менеджменту підприємств легкої промисловості. Запропоновані оцінки ефекту від впровадження стратегії інноваційного розвитку підприємства легкої промисловості.

Ключові слова: креативні технології, креативний менеджмент, легка промисловість, стратегія інноваційного розвитку підприємства.

V. V. PAVLOV

Kyiv National University of Technologies and Design

THE APPLICATION OF CREATIVE TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF STRATEGIC MANAGEMENT OF THE LIGHT INDUSTRY ENTERPRISES

In article has been studied the state and prerequisites of application of creative technologies in the process of strategic management of the light industry enterprises, recommendations concerning their use in enterprises practice are formed. The analysis of creative technologies application in domestic light industry enterprises activity is carried out in two directions: the characteristic of operating creative management system and priorities of light industry enterprises development of creative management. Effect estimates from implementation of light industry enterprise innovative development strategy are offered.

Keywords: creative technologies, creative management, light industry, strategy of the enterprise innovative development.

Проблема та її зв'язок з науковими та практичними завданнями

Стрімкий розвиток процесів глобалізації і прагнення України інтегруватися до світової економічної спільноти вимагає глибокого переосмислення суті і рушійних сил формування і трансформації систем стратегічного управління вітчизняними підприємствами на макро- і мікрорівнях. Практика управління зарубіжними і вітчизняними підприємствами в динамічному ринковому середовищі вимагає формування нових підходів відносно створення моделі стратегічного управління підприємствами з позицій креативності [1; 4]. Актуальність вирішення цієї проблеми підтверджується також сучасними умовами ведення господарства, які обумовлюють необхідність адаптації вітчизняних підприємств до динамічної ринкової ситуації і стрімкої зміни конкурентного середовища.

Практичний аспект проблеми полягає в необхідності створення на усіх рівнях управління механізмів, які спонукали б до розробки та впровадження управлінських рішень на основі застосування креативних технологій з метою формування конкурентних переваг в привабливих і прибуткових для підприємств легкої промисловості сферах діяльності, виходячи з проблем та перспектив їх розвитку [3; 5]. Перелічені моменти, поряд з необхідністю дослідження стану та передумов застосування креативних технологій та формування рекомендацій щодо їх використання в процесі стратегічного управління